

Reduktion af råstofforbruget i anlægsarbejder gennem tværfagligt samarbejde

Kristoffer Sindby og Kirstine Skov Nielsen

SANDSTORM → DARUDE

— II — → RASMUS SEEBACH

SANDCASTLE → STONE

YOU CAN'T ALWAYS
GET WHAT YOU WANT → ROLLING
STONES

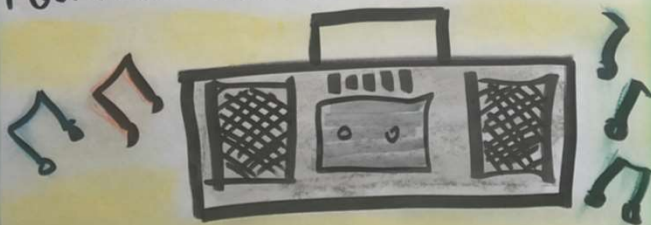
GRAVEL PIT → WU TANG CLAN

LUGTEN AF ASFALT → POUL KREBS

ROAD TO GÄVLE → TINA DICKOW

HIGHWAY TO HELL → AC/DC

I GOTTA GET DRUNK → THE SEWER RAT

Samarbejdet i Råstof-initiativet

Eableret maj 2022

schönherr

MELGAARD+CO

DANSKE
LANDSKABSARKITEKTER

midt
regionmidtjylland

OKNygaard

Eableret maj 2022

- **Færre råstoffer i anlægsarbejder**
- **Mere genanvendelse af råstoffer**
- **Nye standarder for råstoffer i anlægsarbejde**

Hvem er vi?

Kristoffer Sindby

**Udviklingschef inden for klimatilpasning
OKNygaard**

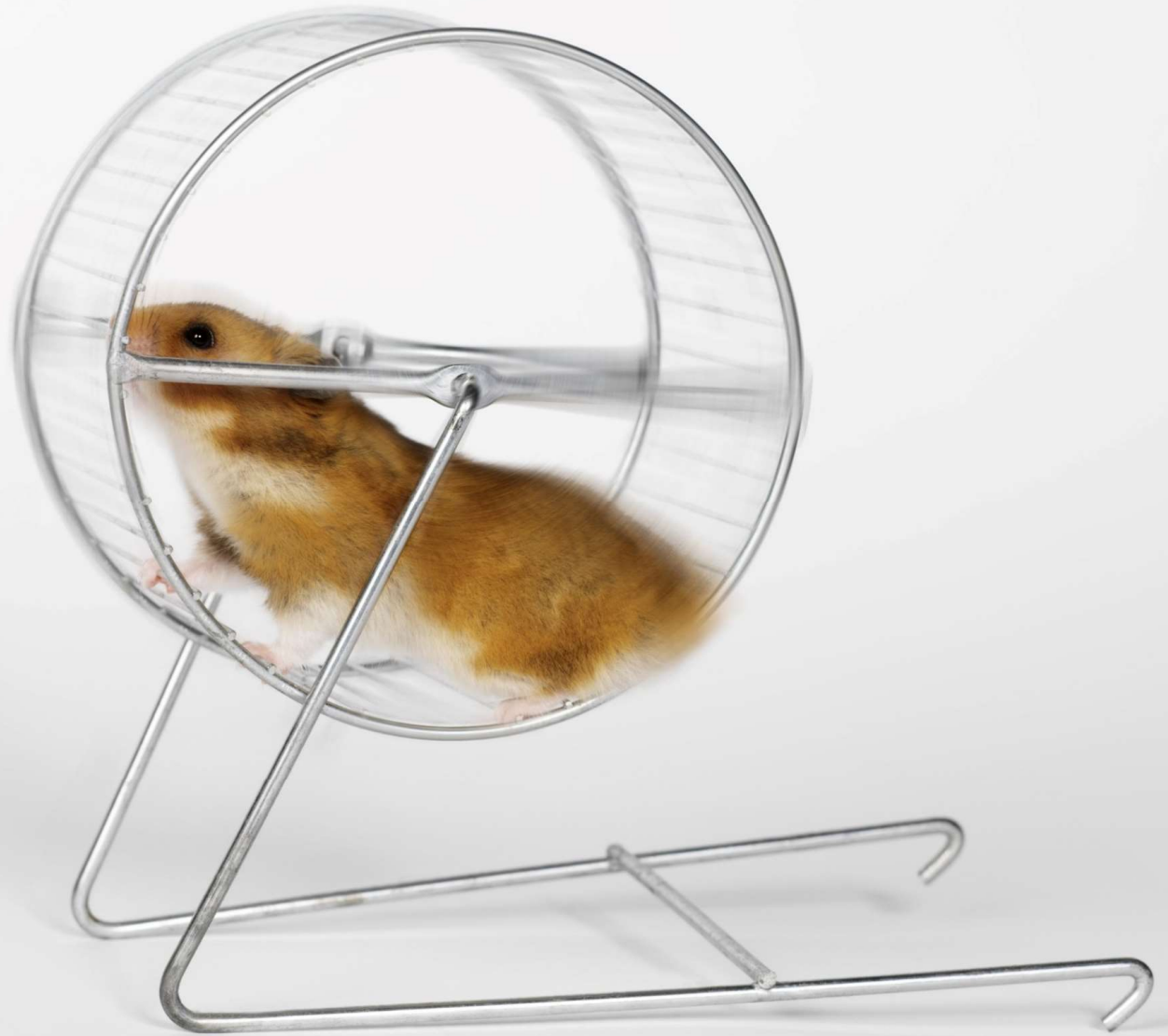

Kirstine Skov Nielsen

**Geolog og råstofplanlægger
Regional Udvikling
Region Midtjylland**

Vaner

Vort forbrug i DK i 2022
indvundet på landjorden
- ca. 32 mio. m³

Heraf ca. 27 mio. m³
sand, grus og sten

Indvinding af sand, grus og sten i 2022

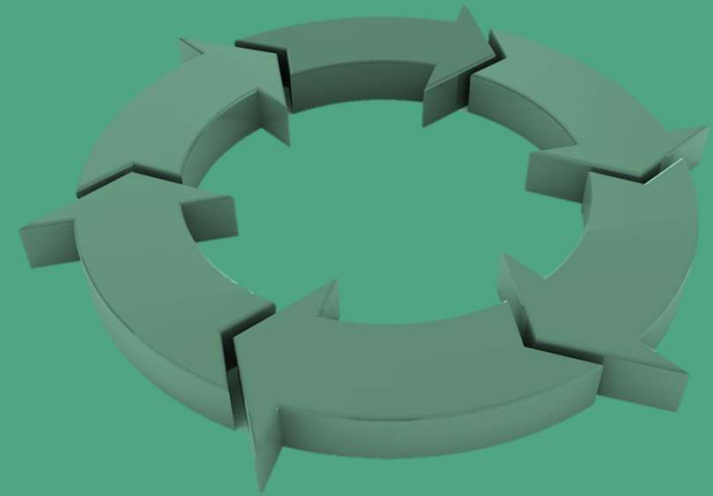

Udfordringerne

Mindre forbrug og mere cirkularitet

- **Hvordan kan vi lykkes med at mindske forbruget af råstoffer, øge genanvendelsen og få en mere bæredygtig og effektiv udnyttelse af naturressourcen?**
- **Dvs. hvordan bidrager vi bedst til at minimere forbruget af råstoffer i samfundet?**

Råstoffer på land – Råstofindvinding 2021

Indvundne mængder i Region Midtjylland fordelt på anvendelse, 1.000 m³

	Beton	Vej og anlæg	Asfalt	Andet	I alt
Mængde	1.483	6.160	188	1.335	9.165
Fordeling (pct.)	16%	67%	2%	15%	100%

Find retningen

**Tag ikke større skridt,
end vi ved vi kan**

Vi har etableret 4 arbejdsplaner

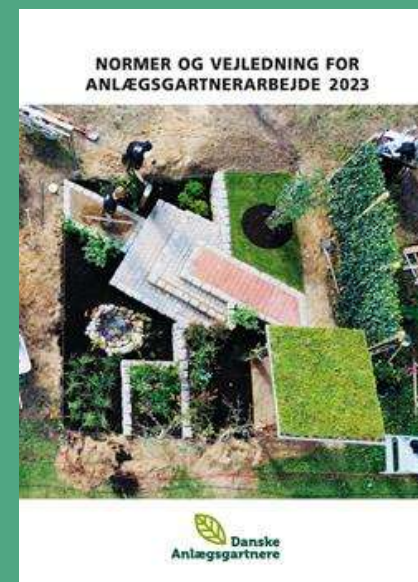
**1.
Formidling**

**2.
Pilotprojekter**

**3.
Konkrete
erfaringer**

**4.
Retningslinjer og
guidelines**

Udvikling af bæredygtigt alternativ til stabilgrus II

Sigteanalyser

Udvikling af bæredygtigt alternativ til stabilgrus II

Forsøgsstrækning etableret

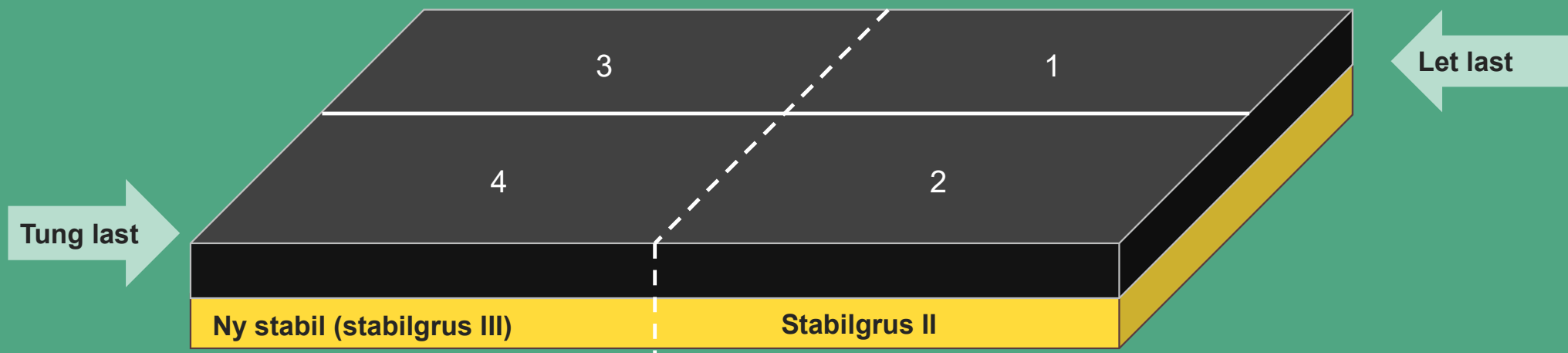

Udvikling af bæredygtigt alternativ til stabilgrus II

Feltmålinger på forsøgsstrækning

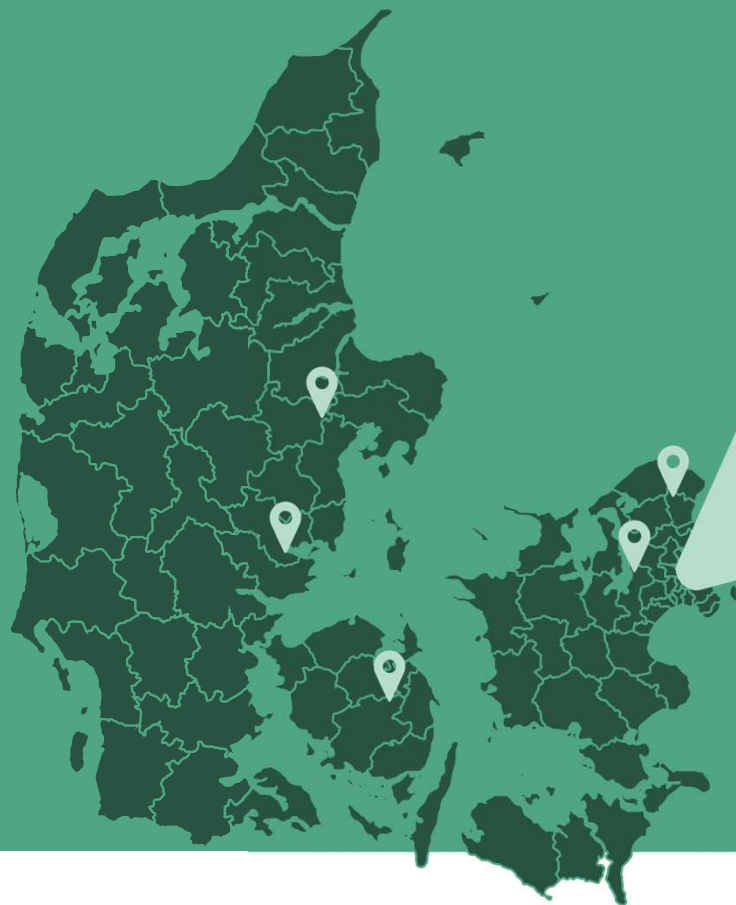
Færre grove materialer i vejopbygning

**Vores formodning:
- at vi fulgte normerne.**

Konkrete erfaringer

- Eksisterende bærelag på lette belægninger

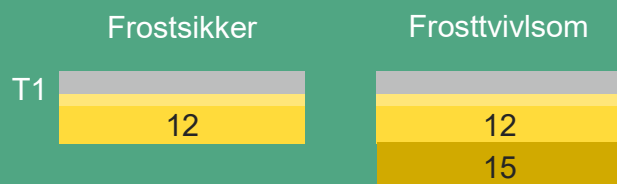

41

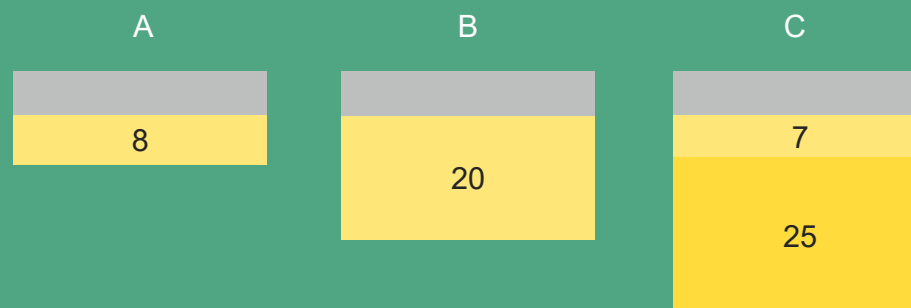
**Prøvedugvninger
og vurderinger af
eksisterende
belægninger med
let trafik**

Stor variation i opbygninger

Normerne

Eksempler fra Udgravninger

Undersøgelse af 41 eksisterende belægninger med let trafik

Der er god økonomi i bæredygtig brug af råstoffer – og ofte begrænset risiko

Reducerende tiltag	Besparelse pr. m2*
Besparelse, hvis eksisterende bund (T1) kan genbruges og kun belægning udskiftes: <ul style="list-style-type: none"> • Pris på ny bund incl. afgravning/bortkørsel/deponering af jord, og levering af 15 cm stabilt og 25 cm bundsikring	675 kr.
Pris på opretning af 1 m2 belægning:	250 kr.

*Ovenstående overslagspriser fra 2023 er pr. m2 og excl. moms – bortkørsel er regnet som klasse 2/3

Retningslinjer og guidelines

Hvordan er praksis i forhold til Normerne?

**Undersøgelse af 10 udbud af
anlægsgartner-entrepriser**

Projekter bliver udbudt med opbygninger der er tykkere end normerne angiver

Normerne

	Frostsikker	Frostvivlsom
T0	10	10 12
T1	12	12 15
T2	19	19 20

Eksempler fra udbud

	A	B	C
T0	10 12	10 12	12 29
T1	12 19	15 15	15 25
T2	19 21	30 30	15 45

Belægning
Afretning
Stabilgrus
Bundsikring

Undersøgelse af 10 udbud af anlægsgartner-entrepriser

Hvad fandt vi ud af?

Praksis > **Normer** > **Behov**

Fremtidsperspektiv Viden og Kultur arbejde

Vidensopbygning

Uddannelse

Dialog-værktøj

Road trip

Økonomi / risiko = Ansvar

**Råstof-initiativet har lavet 3 nye spor
– vil i høre mere, så kom ned på standen**

Tak for opmærksomheden

Kristoffer Sindby og Kirstine Skov Nielsen